

mihael

KAPELANIJA SV. MIHAELA ARKANĐELA MUP - SJEDIŠTE I RAVNATELJSTVO POLICIJE

TRINAESTA NEDJELJA KROZ GODINU
TKO NE UZME KRIŽA,
NIJE MENE DOSTOJAN

SRPANJ

Ned 2. **TRINAESTA NEDJELJA
KROZ GODINU**
Oton, Višnja, Ostoja

Pon. 3. Toma Apostol, Tomislav,
Uto. 4. Elizabeta Portugalska, Elza
Sri. 5. Ćiril i Metoda, Antun M. Zaccaria
Čet. 6. Marija Goretti, Bogumila, Agata
Pet. 7. Benedikt XI. Vilibald
Sub. 8. Akvila i Priska, Prokopije, Pankracije

Naslovnica: Slika preuzeta s
<https://domenicaneiolo.org>

mihael

18/2023.

Listić Policijske kapelanije sv. Mihaela Arkandela
MUP - sjedište i Ravnateljstvo policije,
Godište XVII. (2023.), broj 18 (569);
trinaesta nedjelja kroz godinu, 2. srpnja 2023.

Kontakt:

vlč. Željko Rakošec, policijski kapelan, tel.: 22
712, 85 682;, e-mail: zrakosec@mup.hr

Vinko Bakula, pomoćnik kapelana, tel.: 22 715,
82 805;, e-mail: vbakula@mup.hr

MEDITACIJA

Bog na bespuću 3

SLUŽBA RIJEČI

XIII. NEDJELJA KROZ GODINU

ČITANJA

Tko ne uzme križa, nije mene
dostojan. 4
Tko vas prima, mene prima.

HOMILIJA

Put križa jedini vodi do punine ljubavi 8

MEDITACIJA

Križ 10

KATEHEZA

Mali vjeronaučni leksikon 25

IZ ŽIVOTA CRKVE

Istočne katoličke Crkve 14

UZ SPOMENDAN

Metoděj Dominik Trčka 15

NAŠI POKOJNI 16

Bog na bespuću

Jednog dana, kazuje priča, zaputio se stari Bog prema ljudskom srcu. Nije učinio veliki napredak. Čim je zakoračio, pred njeg se ispriječiše bezbrojne zapreke. Našavši se na bespuću, pomisli, da je čovjeka stvorio sposobnijim nego je kanio. Čudio se Bog tolikoj ljudskoj domišljatosti.

Na svaki mu način priječiše pristup u svoju blizinu. O srcu da se i ne govori. Ispred njega su stavili sve svoje rukotvorine i umotvorine, razna dostignuća i spoznaje, a njemu mjesto odrediše među pojmovima kojima se ništa zbiljsko ne zahvaća ili među riječima što i onako ništa ne znače.

Starom Bogu zaigra srce od tuge, a niz lice mu kliznu suza u kojoj se zrcalio svijet, njegovo djelo, a kojeg, pak, ljudi potpuno sebi prisvojiše.

„Ja sam stranac u svom vlastitom svijetu“, prozbori Bog potihom, da ga tko ne čuje. *„Nije li to ipak sramota? Svatko brani svoje, a često uzima i tuđe, a ja prepustio sve drugima. Ne bih toliko bio tužan kad bi ljudi barem znali upravljati mojim djelom. Oni to očito ne znaju. Ili se previše služe zakonima koje samo djelomično poznaju ili pak zemaljski vrt nepravilno obrađuju. Nikako da se prilagode stvorenju kojeg nisu izmislili.“*

Valjalo bi ih opet upozoriti, poučiti ih, pomisli Stari nesebičnjak. Kojim putem do njih? Preko društvenih priopćila, sinu mu rješenje. Ljudi se njima toliko služe i rado ih gledaju, slušaju i čitaju. *„Valjda će i meni dati koju minutu.“*

Zaboravio je Bog da ima različitih termina i da svaki prijatelj ima prekidač. Može ga se isključiti kad god se želi. Kad je to spoznao, nije mu previše bilo stalo ni do radija ni do televizije, a ni do novina. U njima je ljudska mudrost uvijek ispred njegove.

Ostade li on prosjekom bez svog vlastitog odašiljača?

Imajući dovoljno dokolice sve dobro razmisliti, pade mu na pamet da je on zapravo tisućljećima odašiljao svoje poruke i da su ih ljudi slušali.

Ima on odašiljače koji se nikad ne mogu pregrijati i ne poznaju krizu energije. Od vijeka do vijeka jednako rade, toliko ujednačeno te izgleda da je to samo po sebi razumljivo.

Ali s prijateljima, što je s njima? I njih ima. Veoma su dobro napravljeni. Sami sobom raspoložu pojačavajući ili smanjujući jačinu tona, ali tako da se nikad potpuno ne ugase.

Ta i nastali su jekom Božjeg glasa što se preuze kao zasebno biće uzmožno (u sebezpotvrđi) sebi reći „ja“ naspram nesebničnom, stvaralačkom Božjem „Ti“.

Promotrivši sve to tako primiri se dragi Bog i odusta od puta, na kom nastrada njegov Sin te nastavi djelovati na ljude iznutra kad mu je put izvana dobro zakrčen.

Čovječe, dubina što odzvanja u tvojoj dubini Božja je dubina, ljubav tvoje ljubavi njegova je ljubav, srce tvoga srca njegovo je srce.

Iz Božjeg oka ponovno kane suza, suza radosnica: *Postoji put prema ljudskom srcu.*

Prvo čitanje: 2 Kr 4,8-11.14-16a

Svet je onaj čovjek Božji, neka ostane kod nas.

Čitanje Druge knjige o Kraljevima

Jednoga je dana Elizej prolazio kroz Šunam. A živjela ondje ugledna žena i ona ga pozva k stolu. Odonda, kad god prolazaše onuda, svratio bi se k njoj na jelo. Ona reče svome mužu:

„Evo, znam i vidim da je svet onaj čovjek Božji što prolazi ovuda. Načinimo mu sobicu na krovu, stavimo mu ondje postelju, stol, stolicu i svjetiljku: kad dođe k nama, povući će se onamo.“

Jednoga dana dođe on onamo, povuče se u gornju sobu i počinu ondje. Onda upita svoga slugu:

„Dakle, što da učinimo za nju?“

A on reče:

„Eto, nema sina, a muž joj je vremešan.“

A on reče:

„Pozovi je!“

Pozva je, a ona stade kod ulaza.

„Dogodine u ovo doba“, reče joj, „zagrlit ćeš sina u naručju.“

Riječ Gospodnja

Elizejevo poslanje počinje potkraj vladavine Joramove u Sjevernom Kraljevstvu (852-841). Bio je pripadnik bogate seljačke obitelji, ali je na Ilijin poziv ostavio sigurnu karijeru te počeo proročku službu. Za razliku od Ilije, koji je kritizirao Ahaba zbog loše unutrašnje politike i nasilnog dokidanja monoteističke religije, Elizej je pratio vanjsku politiku i izraelskim kraljevima savjetovao pothvate koji će na dug rok koristiti cijelom narodu. Glavnu aktivnost razvio je za vrijeme kralja reformatora Jehua (841-814) i umro za vrijeme Joaša (798-783). Potkraj službe, u Joašovo doba, doživio je gospodarski i politički oporavak svojega naroda koji je prije toga pretrpio mnoga zla od Asiraca i Damaska.

Šunam je mjesto u Sjevernom Izraelu, udaljeno oko 50 km sjeveroistočno od Samarije i oko 30 km istočno od Karmela. Elizej je u vršenju svoga poslanja morao često prolaziti kroz Šunam. U židovskoj obitelji biblijskog vremena redovno goste poziva i prima muž. Ovdje žena, koja je bila ugledna, predlaže mužu da u svojem domu, u potkrovlju, načine proroku sobu za odmor. Tamo je mogao ulaziti i izlaziti izvana, da ne smeta obiteljski život i razgovore.

Predloživši mužu da mu materijalno olakšaju njegovo poslanje, žena je očitovala vjeru da prorok djeluje na dobro cijelog naroda Božjega te da za svoje djelovanje treba suradnju i pomoć svih članova zajednice.

Prosvijetljen od Boga, Elizej najavljuje ženi da će zatrudnjeti. U ono doba Izraelke su se osjećale nesretne ako ne bi mogle imati djece. Žena je doživljavala društvenu i duhovnu promociju u svojoj djeci. Iz kasnijeg toka izlaganja doznajemo da je ona zaista dobila sina, da se taj sin naglo razbolio i umro, ali ga je Elizej oživio.

Otpjevni psalam: Ps 89, 2-3.16-19

O ljubavi Gospodnjoj pjevat ću dovijeka.

O ljubavi Gospodnjoj pjevat ću dovijeka,
od pokoljenja do pokoljenja
usta će moja obznanjivati tvoju vjernost.
Ti reče: „Zavijeke je sazdana ljubav moja!“
U nebu utemelji vjernost svoju.

Blago narodu vičnu svetom klicanju,
on hodi u sjaju lica tvojega, Gospodine,
u tvom se imenu raduje svagda
i tvojom se pravdom ponosi.

Jer ti si ures moći njegove,
po tvojoj milosti raste snaga naša.
Jer Gospodin je štit naš,
Svetac Izraelov kralj je naš .

Psalam 145. je jedan od najmlađih psalama (III. ili II. st. pr. Kr.). Psalam počinje obraćanjem Bogu kao kralju kojega psalmist želi beskrajno hvaliti. Hvala ne smije biti odvojena od ponizne spoznaje za vlastitom grešnošću («Milosrdan je i milostiv Gospodin»). Psalmist želi da sve stvoreno postane živa hvala Stvoritelju i nastavlja slaviti Božju dobrotu prema svima.

Drugo čitanje: Rim 6,3-4.8-11

Krštenjem smo zajedno s njime ukopani, hodimo u novosti života.

Čitanje Poslanice svetoga Pavla apostola Rimljanima

Braćo! Koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni. Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života.

Pa ako umriješmo s Kristom, vjerujemo da ćemo i živjeti zajedno s njime. Znamo doista: Krist, uskrišen od mrtvih, više ne umire, smrt njime više ne gospoduje. Što umrije, umrije grijehu jednom zauvijek; a što živi, živi Bogu. Tako i vi: smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu!

Riječ Gospodnja

Šesto poglavlje Poslanice Rimljanima najdublje je Pavlovo obrazloženje krštenja kao pridruženja svakog krštenika glavnim spasenjskim događajima: Kristovoj smrti i uskrsnuću. Ovdje imamo sržni dio tog poglavlja.

Krštenje nas povezuje sa smrću Isusovom kao događajem spasenja: "Koji smo god kršteni u Krista Isusa, u smrt smo njegovu kršteni". Ovdje Apostol tumači krštenje kao događaj po kojem krštenik biva u Krista unesen, s njegovom spasotvornom smrću doživotno povezan. Zato je važna nijansa: "... kršteni u Krista Isusa", ne "u Kristu Isusu". Krštenost u Isusa jest događaj koji traje.

Zatim Apostol nastavlja: "Krštenjem smo dakle zajedno s njime ukopani u smrt da kao što Krist slavom Očevom bi uskrišen od mrtvih, i mi tako hodimo u novosti života". Ovdje Pavao ističe da je izjednačenost s Kristom u smrti kod krštenika već dogođena, a izjednačenost s Kristom u uskrsnuću ima se dogoditi u budućnosti. Krštenik koji ispovijeda vjeru i kaje se za grijeh odmah dobiva oprostjenje grijeha i tako na sebe primjenjuje dogmatsku izreku: "Krist umrije za grijeh naše po Pismima". On jest pridružen Kristu koji sada postoji u svojem uskrsnom stanju, grijesi mu jesu oprošteni, ali puno osobno uskrsnuće dogodit će se tek u eshatonskoj budućnosti.

"Smatrajte sebe mrtvima grijehu, a živima Bogu u Kristu Isusu"! To je poziv na život usklađen s darovanim krsnim preporodom. Bog nam je bez naših zasluga oprostio i traži da živimo kao njegovi sinovi i kćeri - "u Kristu Isusu". Oslonjeni na Krista koji nas je krsnim događajem sebi pridružio.

Evandjelje: Mt 10,37-42

Tko ne uzme križa, nije mene dostojan. Tko vas prima, mene prima.

Čitanje svetog Evandjelja po Mateju

U ono vrijeme: Reče Isus svojim apostolima:

„Tko ljubi oca ili majku više nego mene, nije mene dostojan. Tko ljubi sina ili kćer više nego mene, nije mene dostojan. Tko ne uzme svoga križa i ne pođe za mnom, nije mene dostojan. Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga.

Tko vas prima, mene prima; a tko prima mene, prima onoga koji je mene poslao. Tko prima proroka jer je prorok, primit će plaću proroku; tko prima pravednika jer je pravednik, primit će plaću pravedničku. Tko napoji jednoga od ovih najmanjih samo čašom hladne vode zato što je moj učenik, zaista, kažem vam, neće mu propasti plaća.“

Riječ Gospodnja.

Ovo je završni dio govora Dvanaestorici pred galilejsko poslanje. Matej je u taj govor skupio Isusove izreke važne za misionarsko djelovanje te za život misionara.

U prvom dijelu današnjeg odlomka Isus traži od svojih sljedbenika da obiteljske veze podlože obvezama učeničkog hoda za Isusom koji uprisutnjuje kraljevstvo Božje. Glavna tema Isusova propovijedanja jest kraljevstvo Božje kao misterijska zbilja na dohvat. Toj zbilji on je podložio svoje obiteljske veze i tako traži od svojih učenika. Kao što nije dopustio da rodaci iskrivljuju njegovo djelovanje ili njega iskoriste za vlastiti napredak u društvu, tako traži i od svojih sljedbenika. To uključuje izraz "više voljeti" Isusa nego oca, majku, sina, kćer. Iz Mt 15,4-6, gdje se Isus zalaže da dolično poštivanje i uzdržavanje nemoćnih roditelja, vidimo da Isus nije protiv zdrave povezanosti s vlastitom obitelji.

U tom kontekstu treba razumjeti i izreku o uzimanju svoga križa u hodu za Isusom. Kao što je Isus prihvatio žrtvu u vršenju svoga mesijanskog zvanja, tako traži i od svojih učenika. "Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi život svoj poradi mene, naći će ga". To se najprije odnosilo povijesno na Isusa. On je znao gubiti na kratak rok da bi dobio na dug rok. To traži i od nas svojih učenika.

Isus se poistovjećuje sa svojim misionarima: "Tko vas prima, mene prima, a tko prima mene, prima onoga koji mene posla!" Matej je u izreku utkao iskustvo posljiheuskrasnoga misijskog djelovanja. U vrijeme naviještanja Židovima misionari su nailazili na materijalne teškoće. Tješili su se vjerom da ih šalje Uskrsli te da Otac nebeski stoji iza njih kao što je stajao iza Isusa u njegovu mesijanskom djelovanju. U Isusovim riječima izravnati su proroci, pravednici i Isusovi učenici ukoliko su "najmanji". Tko njih prima i materijalno ih pomaže, pribavlja sebi plaću proroku, pravedničku i učeničku. "Prorok i pravednik" sinonimi su za Božje ljude koji riječ Božju naviještaju i po njoj žive. "Ovi najmanji" Isusovi su sljedbenici koji se ne prave važni, koji su duhovni siromasi.

Komentari čitanja: Mato Zovkić, <https://www.ktabkbih.net>

Put križa jedini vodi do punine ljubavi

Isus u današnjem evanđelju sve koji žele biti njegovu učenici, koji ga žele biti dostojni, poziva na najradikalnije moguće odricanje. Traži od njih da njega ljube više nego oca, majku, sina ili kćer te da uzmu svoj križ i pođu za njim. Sve to zatim potvrđuje rečenicom: „Tko nađe život svoj, izgubit će ga, a tko izgubi svoj život poradi mene, naći će ga.“

Ove nam se Isusove riječi, vjerujem, u prvi mah čine pretjerane. Ostavljaju dojam da je Isus potreban naše ljubavi te da je ljubomorani i posesivan. Ljubav prema najbližima u našim očima je nešto najsvetije.

Obitelj je temeljna zajednica u kojoj se čovjek rađa i raste. U njoj pronalazi ljubav, sigurnost, zaštitu, podršku... Biti bez obitelji znači biti osamljen, prepušten sam sebi, siročić, biti uskraćen za nešto bez čega je gotovo nemoguće ostvariti poželjan život... Zato će čovjek sve podrediti podizanju i zaštiti obitelji. Obitelj traži žrtvu. Traži privrženost i podložnost obiteljskim potrebama... Pojedinač vrlo često mora žrtvovati druge dobre prilike radi vjernosti

obitelji. To nije moguće bez iskrene ljubavi. Zato je obiteljska ljubav doista čista i uzvišena. U njoj se ne ljubi iz interesa. Osobito roditelji gaje bezuvjetnu ljubav prema svojoj djeci.

S druge strane svaka obitelj sačinjena je od nesavršenih ljudi, ljudi koji mogu biti jako sebični i u teškim zabludama. Zbog toga se lako može dogoditi da obitelj nekoga od svojih članova stavlja pred nepoštene izbore. Da mora birati između vjernosti obitelji ili vjernosti svojoj savjesti i Bogu.

Jednako tako pomisao na križ, na odricanje od života i dragovoljno pristajanje na muku i patnju izaziva u nama najveći mogući otpor. Briga za vlastiti život, težnja da u njemu što je moguće više izbjegnemo patnju te omogućimo sebi i svojim ugodan i lijep život, nameće nam se kao prvi prioritet. U tom pogledu očekujemo da nam Bog i vjera budu od pomoći.

Sve ovo može nas nagnati da odustanemo od ozbiljnog razmatranja ovih Isusovih riječi. Jedni će ih pokušati nekako ublažiti, razvodniti, "prilagoditi" sebi... Drugi će se tješiti kako se to ne odnosi na "obične vjernike" nego samo na neke (svećenike, redovnike, one koji tako hoće...). Drugi će ih jednostavno zanemariti. Očito je da se trebamo lišiti svakog površnog dojma koji

<https://biblia.abuke.sk/>

na nas ostavljaju ove Isusove riječi i potražiti što nam doista Isus njima hoće poručiti.

Svrha odricanja nikada nije u njemu samome, nije u tome da izgubimo i ostanemo bez ičega, nego u tome da dobijemo još veće dobro. U okvirima zemaljskog života nama je to sasvim razumljivo. Mi se jako često odričemo manjih dobara kada nam to omogućuje steći veća. U tom smislu valja nam se zapitati koja je svrha odricanja na koja nas Isus poziva? On sigurno ne traži da njega ljubimo više nego oca, majku, sina ili kćer radi sebe. To ne bi bilo u skladu sa svim ostalim stavovima koje je on zauzimao.

Isus nipošto ne želi umanjivati snagu ljubavi koju trebaju gajiti međusobno članovi obitelji. Naprotiv, on nam hoće pomoći da upoznamo pravu ljubav. A ona je u Bogu. Svaka ljudska ljubav, kolikogod bila jaka, ipak je opterećena ljudskim slabostima, grijesima i zabludama. Ljubiti se može na krivi način. Mi možemo biti u zabludi o tome kako trebamo ljubiti jedni druge i što u ljubavi jedni od drugih očekivati. Ljudska ljubav može biti slijepa, nerazumna, površna, nedosljedna, sebična,

posesivna... U tom slučaju, što je (iskrivljena) ljubav jača, to su sukobi između onih koji se ljube bolniji.

Doista, ljubav je temelj života. Ona ga jedina može do kraja osmisliti. Ali to može samo istinska ljubav. Bog je izvor i uzor prave ljubavi. Samo Božja ljubav je čista i savršena. Mi smo stvoreni od daha njegove ljubavi. Zbog toga samo onda kada otkrijemo Božju ljubav i po njoj ljubimo jedni druge, naša će ljubav biti doista savršena. Ljubeći njega mi upoznajemo Ljubav i tako učimo pravo ljubiti jedni druge.

Božju ljubav nam objavljuje Isus. On je utjelovljenje Božje ljubavi u svijetu. Zato njemu trebamo iskazati bezrezervnu ljubav i vjernost. Pa i onda kada nas vodi putem križa, putem žrtve i odricanja. Put križa je, tako nas on uči, jedini put koji nas vodi do punine ljubavi u Bogu.

Marinko Mlakić, <https://www.sibenska-biskupija.hr>

Križ

Dimitrije Popović, *Križni put*

Križ je trajnost. Imam osjećaj da ću kad umrem pred tobom stajati kao na križu. Moja dobrota i moje zlo bit će do kraja razotkriveni pred tobom. Položaj na križu je takav. Na njemu se do kraja otkriva ono biće koje opisujemo čovjekom. Ljudsko biće. Križ je otvoren prema znatiželjnim očima, masi i onima koji bez kazne žele vidjeti sve čovjekove slabosti. Križ razotkriva golotinju pred drugima koji se prema toj golotinji mogu odnositi s prijezirom, podsmijehom i požudom. Križ je nemogućnost skrivanja. Jedinim prostor koji je tako uređen da sam uzdignut pred svima u svoj svojoj bijedi i onomu čega se stidim. Na križu se ne mogu sakriti jer s križa ne mogu sići i pokriti samog sebe.

Kad kažem kako je križ trajnost hoću time reći kako u ovom životu mogu sakriti. Ipak trajnost križa ne prepoznaje se u ovom životu. Njegova trajnost se otkriva kad stanem pred tvoje lice. Duša je poput tijela do kraja razotkrivena pred tobom i njezine ruke i noge, njezini bokovi i grudi su goli pred tobom. Duša je do apsoluta ogoljena pred tvojim sudištem. U Pismima mi predlažeš da uzmem svoj križ i da idem za

tobom. Ne nosim drvo. Ono što nosim su dobro i zlo. Oni se svako na svoj način u moju dušu utiskuju. Oblikuju je. Ono što donosim pred tebe poslije smrti upisano je u dušu. Ali dok sam u tijelu mogu skrivati izgled duše. Izbjeći biti razapet. Sakriti svoje grijehe i svoje slabosti. Prenaglašavati dobro koje sam učinio. Nositi svoj križ kao da znači vjerovati da će mi duša pred tobom stajati onako kako si ti stajao pred mnom razapet dok sam te iz mase promatrao. Mogao sam te vidjeti. Potpuno. Do kraja.

Nikada u životu nisam vidio nekoga tako izloženog mom pogledu kao tebe. I krv. I agoniju. I strah u tvojim očima. I grimase boli na tvom licu. Sve sam mogao vidjeti. I nisam mogao vjerovati da je to Bog. Uzmi svoj križ i pođi za mnom. Nisam siguran da ću ikada do kraja ostvariti taj poziv. Kao i svi volim sakriti svoje zlo i neučinjeno dobro. Mogu skupiti svoje ruke i svoje tijelo tako da nitko ne vidi i ne primijeti kakav sam zapravo. Nema za mene visokog brda gdje bih mogao biti razapet i visoko uzdignut da se javno vide svi moji grijesi.

Uzmi svoj križ mi zvuči kao upozorenje. U nekom trenutku kad umrem moja duša će se naći pred tvojim očima i ona neće moći skupiti svoje ruke i noge kako bi se sakrila od tebe. Uzeti svoj križ zvuči kao pouka o tome što se događa nakon smrti. Ti se nisi stidio pred Ocem sebe razotkriti.

Pokazao si svoju bol, strah i nemoć. Raširio si ruke i radi mog spasenja, ali i da pokažeš Ocu da ništa od njega ne skrivaš. Sve što je ljudski bilo moguće pokazati ti si pokazao svom Ocu.

Ja se ponašam drugačije od tebe. Ja skrivam. Sakrivam i prekrivam što više moguće uvjeren kako neću poput tebe biti u situaciji da moram na silu otkriti kakav sam i što je u meni. Uzmi svoj križ ponavljaš mi jer ću i ja jednog dana susresti Oca. Zajedno s njim susrest ću i tebe. Uzmi svoj križ mi govori da već sada u ovom životu pred tobom i pred Ocem raširim svoje ruke na svom životnom križu, da već u ovom životu i tebi i Ocu pokažem svoju ljudsku bijedu, slabosti i nemoć. Uzmi svoj križ govoriš mi ako ga uzmeš moraš biti spreman stajati gol preda mnom i mojim Ocem. Moraš biti spreman na to da budeš uzdignut pred mene i pred Oca u svoj svojoj grešnosti.

Ja sam uvijek mislio da križ ima veze s težinom, teretom i pritiskom i nerijetko sam ga smatrao običnom fizičkom preprekom i nedostatkom. Ali križ je puno više od toga. On je mogućnost. Otkriti još za ovoga života sebe onakvim kakvim jesam pred Ocem. Ništa od Oca ne skrivati, ne lagati tebe, ne izbjegavati susret s tobom i s njim, ne igrati uloge, ne biti ništa drugo i nitko drugi. Uzmi svoj križ kažeš mi i rekao bih da si u pravu. Moj križ je uistinu samo moj i

ničiji drugi. On nije moj po nekoj posebnoj teksturi drveta, niti po specifičnoj težini, niti po dužini puta koji ću prijeći noseći ga. On je moj po mogućnosti da se moja duša pred Ocem otkrije kao ona koja je jedinstvena i unikatna, koja u sebi nosi sve ono što sam u životu učinio i ono kako sam živio.

S mojom dušom kad si me pozvao u stvaranje u svijet je zajedno sa mnom ušao i moj križ. Ta mogućnost da se kroz odrastanje i sazrijevanje susretnem s tobom i kažem ti tko sam stvarno ja, ta trajnost koja noseći u sebi besmrtnu dušu jednog dana je treba donijeti pred Oca koji će je uzdignuti i vidjeti je kakva je uistinu. Moj križ je neugodno razotkrivanje samog sebe pred Bogom. Nelagodno svlačenje pred onim koji je i sam bio do gola svučen za potrebe publike kojoj je postajalo dosadno kako je raspeće polako odmicalo. Uvijek sam, ako ne uvijek misleći o tebi na križu onda previše mislio o odnosu između tebe i rulje koja je stajala i gledala te kako umireš. Tek kad sam pomislio u kakvom si položaju bio u odnosu na njih, shvatio sam da si se na križu razotkrio do kraja ili da su to uradili na silu i ja zajedno s njima.

Imam razumijevanja za tvoju nelagodu kad smo te golog prikovali na križ. Kakva sramota! Hoćeš li ti imati razumijevanja za mene kad mi duša bude pred tobom razapeta, gola do posljednje i najskrivenije misli, hoćeš li imati razumijevanja za neugodan osjećaj koji je u meni jer sam

pokušao od tebe sakriti ako ne sve onda bar većinu onoga što ne želim da znaš. Uzmi svoj križ neprestano mi govoriš. Kažeš mi križ je razotkrivanje. Ako želiš biti sa mnom moraš se do kraja ogoliti preda mnom i pred Ocem, možda bolje još za ovog života, nego kad umreš.

Možda to znači uzeti svoj križ i ići za tobom? Biti spreman stajati gol pred tobom koliko god to bilo za mene neugodno. Neprihvatljivo. Uzmi svoj križ i idi za mnom. Kao da mi kažeš i ja sam bio gol pred tobom i otvorio ti put spasenja, ako želiš poći tim putem i ti se moraš svući preda mnom i pokazati mi ono što ne želiš i nisi spreman. Jer prije ili kasnije to će se dogoditi kad odeš s ovoga svijeta. Možda je za tebe bolje, pa i pametnije da se za života prestaneš skrivati od mene. Inače će tvoja duša jednog dana stajati pred mojim licem razgoličena i ništa nećeš moći sakriti od mene. To je smisao tvog križa. I njegova svrha. Naučiti te da se ne plašiš preda mnom pokazati onako kako sam se ja onomad pokazao i razotkrio pred tobom kako bih te otkupio.

Mali vjeronaučni leksikon

Mučenik

mučenik (grč. Μάρτυς: *svjedok*), u kršćanstvu, osoba koja je dala život u svjedočenju za kršćansku vjeru; svjedok vjere. Dok grčki i preuzeti latinski naziv (martyr) upućuju na svjedočenje vjere, hrvatski naziv ističe vanjski znak (muka) tog svjedočanstva, što dijelom zamućuje smisao. Knjiga koja sadrži službeni popis mučenika (i mučenica) naziva se martirologij.

U islamu mučenik (šehid) je onaj tko je dao život za širenje vjere (džihad); takav musliman ide izravno u raj. Mučenik poznaje i židovstvo (akeda, seliha).

Mučeništvo

Mučeništvo, grčki μαρτύριον: *svjedočanstvo*, u kršćanstvu, svjedočenje vjere koju ispovijeda vjernik podnoseći tjelesnu muku i smrt radi vjere; martirij. U kršćanstvu se mučeništvo temelji na starozavjetnim (Eleazar, Makabejci) i novozavjetnim uzorima (sv. Stjepan Prvomučeničnik). Pritom se zahtijeva svjesnost, dobrovoljnost i čistoća motiva.

U Pracrkvi (I.-III. st.), mučeništvo je glavni oblik svjedočenja kršćanske vjere u doba progona, a mučenik glavni kršćanski uzor. Ignacije Antiohijski (II. st.) dao je teološko obrazloženje mučeništva, a Polikarpovo mučeništvo (155.) prvi je izvještaj ranokršćanskog mučeništva. Štovanje mučenika počinje u II. st., a općeprihvaćenim postaje od III. st. Počinju se štovati i njihove relikvije, a nakon IV. st. u spomen im se podižu bazilike. U teološkoj tradiciji mučeništvu se pridavala ista spasenjska vrijednost kao krštenju (krst krvlju).

Istočne katoličke Crkve

Katolička se Crkva sastoji od ukupno 24 Crkve ujedinjene pod papom. Najpoznatija je Rimokatolička, ali postoje još 23 Istočne Katoličke Crkve. Svojom vanjštinom možda slične na pravoslavne kršćane, ali istočni katolici su jednako katolici kao i mi koji pripadamo Latinskoj Crkvi. Objasnimo o čemu se radi.

Kao prvo, govorimo o katoličkim Crkvama. Radi se dakle o pravim pravcatim katolicima. To znači da imamo puno zajedništvo, da smo braća i sestre u punom kršćanskom smislu, da priznajemo istog papu i da možemo zajedno pristupiti pričesti, sklapanju ženidbe, ma sve bez ikakvih zapreka.

Kao drugo, govorimo o Zapadnoj, odnosno Istočnim Crkvama jer je tako bilo podijeljeno Rimsko Carstvo. U toj podjeli Carstva, jedna se Crkva geografski našla na Zapadu pa se zove Zapadna, Latinska ili Rimska. Sve su se ostale našle na Istoku pa ih zovemo Istočnim Crkvama. Neke od tih Crkava su se za vrijeme Istočnog raskola priklonile pravoslavnim Crkvama pa se tek kasnije vratile u puno zajedništvo s Katoličkom Crkvom, dok neke gotovo da i nikad nisu upale u šizmu.

Kao treće, govorimo o Crkvama u smislu da uživaju veliku samoupravnu slobodu. Stručno se kaže da postoje 24 sui iuris Crkve. Te sui iuris Crkve imaju još veću neovisnost od biskupija, imaju vlastito kanonsko pravo, vlastitu hijerarhiju, vlastite obrede, molitve, kalendar i teološku terminologiju. Primjerice, Istočne Katoličke

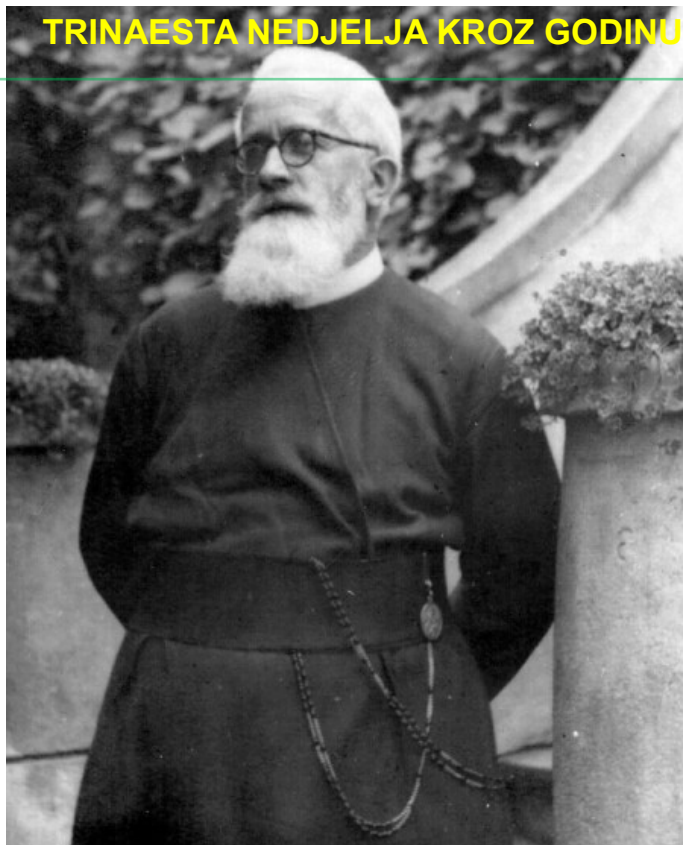
Crkve nemaju obvezu celibata za prezbitere ili pak štiju svece koji se ne nalaze u rimokatoličkom kalendaru.

Na čelu se Istočnih Katoličkih Crkava nalaze metropoliti, veliki nadbiskupi i patrijarsi koji zajedno sa svojim sinodama i po potrebi Kongregacijom za Istočne Crkve i papom brinu za dobrobit istočnih katolika. Na ovom području još ima prostora za poboljšanje jer je utjecaj pape u pojedinim slučajevima i dalje prevelik, no o tome nećemo ovdje. Iako istočni katolici čine tek 1,5% katolika, radi se o 18 milijuna vjernika.

Najuočljivija posebnost Istočnih Crkava tiče se obreda. Dok je Latinska Crkva sve obrede de facto spojila u jedan rimski obred, Istočna je sačuvala čak 5 različitih liturgijskih tradicija. Ti su obredi svi jednako valjani i rimokatolik u njima smije imati aktivno udioništvo. Ipak, ukoliko se želi trajno prijeći iz jednog obreda u drugi onda je potrebno poduzeti određene službene korake, no nećemo sada ulaziti u te detalje. Recimo samo da Istočne Katoličke Crkve rimokatolicima nude vrijedne poduke oko liturgije.

Za kraj možemo reći da je prihvaćanje istočnih katolika, koje je snažan zamah dobilo s Drugim vatikanskim koncilom, išlo na veću slavu Božju i dobro čitave Katoličke Crkve. Upravo ta raznolikost i visoka razina autonomije pokazuju da je Crkva zaista katolička. Istočne Katoličke Crkve zapravo predstavljaju model prema kojem se jasno vidi da je i s pravoslavnim Crkvama moguće potpuno sjedinjenje i pomirenje. Ta Bogu je sve moguće!

Metoděj Dominik Trčka

Blaženi Metoděj (Metod) Dominik Trčka, češki i slovački svećenik, redovnik redemptorist i mučenik, rođen je 6. srpnja 1886. u naselju Frýdlant nad Ostravicí (okrug Frýdek-Místek, Moravskoslezský kraj, sjeveroistok Republike Češke), kao posljednje od sedmero djece Tomáša Trčke i Františke Šterbove. Školovao se u Místeku i u redemptorističkoj gimnaziji u Červenki (Olomoucký kraj). Ušao je 1902. u redemptoristički red, a redovničke zavjete položio 25. kolovoza 1904. Boravio je u samostanu u Obořištu (okrug Příbram) i nastavio sa studijem filozofije i teologije. Za svećenika je zaređen 17. srpnja 1910. u Pragu. Djelovao je kao pučki misionar po češkim i moravskim župama. U vrijeme I. svjetskog rata vodio je brigu o Hrvatima i Slovencima, posebno o izbjeglicama, dezerterima i ranjenicima, koji su se zatekli na galicijskom ratištu. Od 1919. prešao je uz odobrenje nadležnih poglavara na grkokatolički obred (školovao se u Lavovu) i djelovao kao grkokatolički svećenik u istočnoj Slovačkoj. Službovao je najprije u Haliču (okrug Lučenec, Banskobystrický kraj, središnja Slovačka), a od 1921. u Stropkovu (Prešovský kraj, sjeveroistočna Slovačka). Osnovao je 1931. grkokatolički redemptoristički samostan u gradu Michalovce (Košícký kraj, istočna Slovačka), čiji je poglavar bio do 1942. Tada je tamo podignuta i prekrasna grkokatolička crkva Svetog Duha. Otac Metod Trčka osnivao je nove samostane i osobito vodio brigu o školovanju mladih redemptorista.

U ožujku 1935. imenovan je apostolskim vizitatorom redovnica bazilijanki u Prešovu i Užhorodu. Postao je 23. ožujka 1946. zamjenik provincijala slovačkih redemptorista. Komunističke vlasti zabranile su 14. travnja 1950. djelovanje svih redovnika u Čehoslovačkoj i zatvorile ih u koncentracijske logore. Otac Trčka je uhićen te sustavno mučen i zlostavljan. Na montiranom procesu optužen je za suradnju s biskupom Gojdičem (osuđen na doživotni zatvor jer je odbio nalog komunističkih vlasti da zabranjenu grkokatoličku crkvu u Čehoslovačkoj priključi Pravoslavnoj crkvi) i osuđen 21. travnja 1952. na 12 godina zatvora. Slali su ga iz zatvora u zatvor, a od 1958. bio je zatvoren u Leopoldovu (okrug Hlohovec, Trnavský kraj, zapadna Slovačka). Strpali su ga u hladnu samicu zbog pjevanja božićnih pjesama i lišili ga hrane pa je obolio od upale pluća. Preminuo je 23. ožujka 1959. u zatvoru u Leopoldovu. Pokopan je na zatvorskom groblju, a nakon obnove djelovanja grkokatolika u Čehoslovačkoj njegovo tijelo počiva od 17. listopada 1969. u grkokatoličkoj bazilici Svetog Duha u Michalovcima. Blaženim ga je 4. studenog 2001. proglasio papa Ivan Pavao II.

<https://www.velecasnisudac.com/>

NAŠI POKOJNI

IVICA HABAN,

PU zagrebačka, Križevci, 5. srpnja 1993.

PERO JURIŠA,

PU virovitičko - podravska, Široka Kula, Gospić, 6. srpnja 1991.

IVICA KOLAR,

PU koprivničko - križevačka, Lički Osik, Vukova 6. 07.1991.,

VLATKO KRNAČ,

PU vukovarsko - srijemska, u službi, Vinkovci, 6. srpnja 1997.

ZDRAVKO RITTGASSER,

PU osječko - baranjska, Tenja, 7. srpnja 1991.

DAMIR HORNUNG,

PU virovitičko - podravska, Tenja, 7. srpnja 1991.

FRANJO JUSUP,

PU virovitičko - podravska, Tenja, 7. srpnja 1991.

ĐURO KIŠ,

PU osječko - baranjska, Tenja, 7. srpnja 1991.

PEJO KOPLJAR,

PU zagrebačka, Kupa, 7. srpnja 1991.

ZDENKO KERESMAN,

PU zagrebačka, 7. srpnja 1993.

ILIJU LUKIČIĆ,

PU vukovarsko - srijemska,, 7. srpnja 1995.

POČIVALI U MIRU